

Таким чином, сервітут – це похідне від права власності право, оскільки за відсутності права власності не може виникнути і сервітут на чужу річ. Правовий інтерес володільця сервітуту полягає в змозі впливати на чужу річ, отримувати від неї зиск і поза волею власника речі. Сервітут як різновид об'єкта цивільних прав включає зацікавленість учасників цивільного обороту в задоволенні свої законних прав і інтересів, безпосереднє здійснення своїх суб'єктивних цивільних прав.

Проте правову природу сервітуту необхідно аналізувати не лише з позиції обтяження чужого права, а і як існуюче окреме право, що виникає з огляду на закон чи відповідно до волевиявлення особи. Ознайомлення зі змістом глави 32 ЦК України «Право користування чужим майном» уможливає висновок, що більшість сервітутів – це земельні сервітутути.

Відповідно до ЗК України, земельний сервітут - це право власника або землекористувача земельної ділянки на обмежене платне, або безоплатне користування чужою земельною ділянкою (ділянками).

Список використаних джерел:

1. Шеремет А. П., Земельне право України: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]/ А. П. Шеремет – [2-ге вид.]. К.: Центр учбової літератури, 2009. 632 с.
2. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III (редакція від 19.11.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>.
3. Висіцька І.В. Правова природа земельного сервітуту: чи дійсно він є альтернативою орендним відносинам? // Юридичний науковий електронний журнал «Землевпорядний вісник» 2019. № 12.С. 41-47. URL: <http://zemvisnuk.com.ua/nomer/122019>.
4. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV(редакція від 10.10.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

ПРАВОВА КУЛЬТУРА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Мирошніченко Олександра,
здобувач другого (магістерського)
рівня вищої освіти спеціальності 202
«Захист і карантин рослин»
Державного біотехнологічного
університету

Науковий керівник: Шерстюк Світлана, кандидат економічних наук, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін, трудового та аграрного права Державного біотехнологічного університету

В сучасній Україні для людини і громадянина дуже актуально та важливо знати та розуміти свої права та свободи. Життя інколи надає нам такі уроки, що нам доводиться відстоювати свої права. Важливо прививати базові правові знання ще у підлітковому віці. Правова культура повинна мати велике значення для суспільства.

При переході до будівництва правової держави і громадянського суспільства підвищується необхідність формування правосвідомості та правової культури всіх суб'єктів суспільних відносин, оскільки без них неможливо побудувати таку державу і суспільство. Правова культура - це позитивна якість розвитку правового життя суспільства й особистості. Правова культура суспільства - це позитивна якість розвитку правового життя суспільства, що забезпечує його стабільність, подальша прогрес [1, с. 267]. Проте в умовах війни багато людей залишається безробітними, без засобів до існування, що в значній мірі шттовхає їх до правового нігілізму і правопорушень.

Антиподом правової культури є правовий нігілізм суспільства й особистості.

Правовий нігілізм – стан правової свідомості людини та політико-правової культури суспільства, за наявності якого заперечується абсолютна цінність держави, державної організації та правової системи, здійснюються всупереч природі сучасного суспільства вольові спроби їх подолання заради досягнення корпоративно-ідеологічних цілей [1, с. 268].

Тобто, правовий нігілізм – це пряма протилежність правовій культурі, коли більшість людей не знає або не розуміє закону, негативно ставиться до законодавства і необхідності дотримуватися його, не визнає суспільної цінності права. Він несумісний з правовою державою, призводить до порушень правового порядку, зростання злочинності.

Певний рівень правової культури досягається за допомогою об'єктивних і суб'єктивних факторів. Серед об'єктивних визначають умови розвитку суспільства, а суб'єктивних - правове виховання.

Правове виховання - цілеспрямована, послідовна, систематична діяльність держави та її органів, а також громадських об'єднань і організацій щодо формування певної системи правових знань, вмінь і навиків, правового мислення, правових почуттів - почуття права, законності, почуття поваги до права і закону, до тих соціальних цінностей, які регулюються і охороняються правом та законодавством [2, с. 195].

Зокрема, київські науковці М. В. Костицький і Б. Ф. Чміль розкривають сучасні філософсько-правові погляди на проблему дослідження правової культури. Дослідники аналізують філософсько-правові аспекти, які становлять теоретико-методологічну основу правової культури, показують право як феномен культури, акцентують увагу на його гуманістичній природі. Правова культура розглядається ними, як феномен, що «...поєднує соціальні ідеали і практику, моральні та 125 правові цінності з практично корисною діяльністю щодо втілення в життя вимог законності» [3, с. 281]. Акцентують увагу на тому, що правова культура тісно пов'язана із загальною культурою народу, ґрунтується на її основних засадах і відображає рівень її розвитку. Тому «...завдання розвитку правової культури, – стверджують автори, – і є завданням запровадження в законодавство, у практику застосування закону всього того, що характеризує право як величезну соціальну цінність, явище загальнолюдської культури» [3, с. 281].

У загальній теорії права під правовою культурою розуміють якісний стан правового життя суспільства, який характеризується досягнутим рівнем розвитку правової системи – станом та рівнем правової свідомості, юридичної науки, системи законодавства, правозастосовної практики, законності і правопорядку, правової освіти, а також ступенем гарантованості основних прав і свобод людини. Щодо структури правової культури, то вона має складний характер, складовими якої можна вважати право, законодавство, правовідносини, правосвідомість, правотворчість, правореалізацію та інші елементи правової системи, що відображаються як у поведінці людини, так і в її свідомості. Правова культура суспільства складається з таких найбільших правових утворень, як: – система правових норм як особливих правил поведінки, що зовні відбиті у системі нормативно-правових актів та конкретизуючих їх актів індивідуального регулювання; – сукупність правовідносин, тобто суспільних відносин, що врегульовані за допомогою правових норм і складаються з юридичних прав і обов'язків; – сукупність суб'єктів права (фізичних, зокрема і посадових осіб, державних та інших організацій, соціальних груп, соціальних спільнот); – правосвідомість – системи духовного відображення правової дійсності; – режими законності і правопорядку – стану фактичної впорядкованості суспільних відносин, врегульованих за допомогою правових засобів [2, с.195].

Правова культура особи — це сукупність знань особи про право та правову дійсність.

Отже, що більше знань про право має особа, то вища її правова культура, то більша залежність правової свідомості від недотримання правових приписів, тим більша ймовірність правомірності правової поведінки такої особи. Ідеї, погляди, переконання осіб за таких умов сформулюють високий рівень правової культури та правової свідомості суспільства, котре буде ставити задачі та вимагати їх виконання правлячою

елітою, яка і покликана втілювати в життя інтереси та бажання суспільства, що є предметом правової політики держави.

Проблема правової свідомості і правової культури ще тривалий час буде актуальною, а необхідність її дослідження безпосередньо впливає із конституційного проголошення України правовою державою. Це обумовлює потребу в неухильному зростанні і досягненні високого рівня правової культури кожного громадянина, кожної посадової особи, кожного державного службовця і, особливо, професійних юристів, на яких припадає головна робота у законотворчості і застосуванні права. Лише тоді рівень правової культури населення досягне найвищого щабля розвитку, лише тоді кожен громадянин держави відчує власну приналежність до правового життя країни, буде активним учасником правового процесу і матиме змогу самостійно аналізувати чинне законодавство, відзначаючи чи його здобутки і недоліки.

Наразі перед Українською державою та суспільством у цілому постала об'єктивна і одночасно нагальна потреба широкого розповсюдження (в тому числі й засобами юридичної освіти та правового виховання) новітньої правової ідеології, в основі якої лежать ідеї незаперечної поваги до права, правового характеру державних законів, верховенства права, знання і адекватне розуміння ролі права в регулюванні суспільних відносин. Це дозволить активно боротися з правовим нігілізмом, який наразі дається взнаки на всіх без виключення рівнях, сприятиме прискоренню процесів побудови демократичної, правової держави, а також розвитку в Україні громадянського суспільства.

Література:

1. Шерстюк С.В. Правовий нігілізм як антипод правової культури // Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків, НУ «НЮА», 2013. 17(3). С. 267-270.
2. Кравчук М. В. Теорія держави і права. Проблеми теорії держави і права: Навчальний посібник. 3-тє вид., змін. й доп. Тернопіль: Карт-бланш, 2002. 247с.
3. Філософія права / за ред. М. В. Костицького, Б. Ф. Чміля. К.: Юрінком Інтер, 2000. 334 с.

**РІВНІСТЬ ТРУДОВИХ ПРАВ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ,
НЕДОПУЩЕННЯ ДИСКРИМІНАЦІЇ У СФЕРІ ПРАЦІ:
ПРАВОВІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ**